

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „СОВРЕМЕНИ ЕКОНОМСКИ СИСТЕМИ И
ГЛОБАЛИЗАЦИЈА (ИЗБРАНИ ТЕМИ) - СКРИПТА” ОД АВТОРИТЕ
ДОЦ. Д-Р ДУШКО ЈОШЕСКИ И ВОН. ПРОФ. ДР. МАРИЈА МАГДИНЧЕВА-
ШОПОВА, ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачката дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2102-346/4 од 214та редовна седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика одржана на ден 13.11.2019 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- Редовен професор д-р Мирослав Гвероски, Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола, Економски факултет– Прилеп
- Вонреден професор д-р Мичо Апостолов, Универзитет „Гоце Делчев”-Штип

за изготвување на извештај, рецензија на приложениот ракопис „**СОВРЕМЕНИ ЕКОНОМСКИ СИСТЕМИ И ГЛОБАЛИЗАЦИЈА (ИЗБРАНИ ТЕМИ) - СКРИПТА**” од доц. д-р Душко Јошески и вон. проф. д-р Марија Магдинчева-Шопова наменет за студентите од прв циклус на студии при Факултетот за туризам и бизнис логистика на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип.

По прегледот на ракописот Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот:

Ракописот „**СОВРЕМЕНИ ЕКОНОМСКИ СИСТЕМИ И ГЛОБАЛИЗАЦИЈА (ИЗБРАНИ ТЕМИ) - СКРИПТА**“ е наменет за студентите на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, на насоките на кои се слуша предметот Современи економски системи и глобализација, односно на насоките Бизнис логистика како задолжителен и избран предмет во I семестар со фонд на часови 3+2+1 односно 2+1+1. Овој ракопис, покрај теоретските, нуди и практични базични знаења по предметот Современи економски системи и глобализација и е наменет за предавањата на студентите како основна литература.

Податоци за обемот ракописот:

Целиот материјал е поделен во 14 тематски поглавја на 160 страници. Трудот е пишуван во А4 формат со нормален проред, употребен е фонт Arial и со големина на буквите 11. Ракописот е подготвен според пропишаната Наставна програма и барањата кои се поставуваат пред студентите од прв циклус студии и е подготвен за да даде основни сознанија за предметот Современи економски системи и глобализација.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов:

Според нашите сознанија, ваква е-скрипта, по обем и содржина, која што одговара на предвидената наставна програма по предметот Современи економски системи и глобализација на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип не е објавена.

Краток опис на содржината:

Во **првиот дел** Општо за економски системи се објаснуваат: Систем општа дефиниција од кибернетски аспекти, Неколку дефиниции за економијата како наука, Економски систем, Економски систем (останати дефиниции), Методологија во следењето

на економските системи, Интердисциплинарен карактер на науката за економски систем, Идеологијата и науката за економските системи, Цели на економските системи, Типови на економски системи, Богатство и популација по региони во светот, Економски напредок, Економијата на дваесет и првиот век, Изборот на економски системи во дваесет и првиот век, Индустриската револуција, Реформирање и трансформирањена економските системи.

Во **вториот дел** се објаснуваат Интеракции меѓу економските и политичките системи и политикологијата како наука, понатаму точките: Што е политика? Класификација на политичките системи, Поврзаноста помеѓу економските и политичките системи, Карактеристики (елементи) на системите, Конзистентност, Универзалните економски проблеми и економските системи, Кој систем е подобар?, Како да се произведува? Комбинација на ресурсите, Изоквантна мапа, Како да расте производството? Факторите на развојот, Аналитички функции, За кого да се произведува? Распределбата на доходот, Меѓучовечките односи.

Во **третиот дел** се обработува темата на Евалуација на економските системи и точките: Методолошки пристап во евалуацијата, Листа на критериуми за евалуација на економските системи, Функција на општествените преференции,

Економскиот систем на развиените земји со пазарно стопанство и неговата трансформација, Теорија за мешана економија, Монетаризам, Институциите и интеракциите.

Во **четвртиот дел** се обработува темата Макроекономската политика на државата во развиените земји со пазарно стопанство и точките: Мерки за одржување на пазарот, Стабилизациона политика, Развојната политика, Балансирање на стопанската структура, Монетарна и фискална политика, Политика на доходот, Политика за коригирање на дефектите на пазарот, Државата на благосостојбата, Политика на вработување, Обезбедување на јавната потрошувачка, Заштита на потрошувачите и фармерите, Мерки во еколошката заштита, Промени во економскиот систем на развиените земји, Новиот растеж на малите (инокосните) фирми и претприемништвото, Претприемништво, Приватизација и нова положба на јавниот сектор. 1980тите неокласична неолиберална теорија и идеологија, Методи за приватизација.

Во **петиот дел** се обработува темата на Идејните струења и државната интервенција во економскиот систем на Соединетите Американски држави. И темите на: Неолибералната школа, Разлики меѓу класичниот либерализам во Англија 19 век и Нео-либерализмот во Америка 20 век, Реформистичка школа, Државната интервенција во САД.

Во **шестиот дел** се разработува темата Јапонија. Понатаму точките: Улогата на државните органи во Јапонија, Дебати за економскиот систем во Јапонија, Листа на фактори кои го овозможиле јапонското стопанско чудо од Збигњев Бежински,

Трудот, работните односи и социјалните разлики во Јапонија, Нова ориентација во Јапонија кон примерот на САД, Модерната историја на Јапонија (БДП) во време на криза, Абеномика.

Во **седмиот дел** се обработува темата Социјал - демократската струја во развиените земји со пазарно стопанство и Шведска како водечки пример на социјал-демократијата. Понатаму: Најпознати економски теоретичари на социјал-демократската струја, Економските програмски концепции на социјал демократијата, Теоријата за економија и благосостојбата применета во макроекономски размери, Теоријата на Јан Тинберген, Теоријата за човеков развој, Кризата на социјал-демократската струја во 80-те и 90-те години, Феномените на 90тите во прилог на социјал-демократската струја, Шведска како водечки пример на социјал-демократијата, Карактеристики на економскиот систем на Шведска, Кризата во Шведскиот модел во 80тите и 90тите, Преглед на некои поважни макроекономски показатели во Шведска.

Во **осмиот дел** се обработува темата на Вовед во анализата на транзицијата и програмските концепции и мерките за премин на нов систем во Руската Федерација. Понатаму точките: Пристапи за транзицијата, Кризата на административно централистичкиот систем во 80-те години, Програмските концепции и мерките за премин на нов систем во Руската Федерација, Нови контроверзни расправи, Правни принципи на новиот економски систем, Противречни резултати и дилеми, Реанимацијата на Русија, Преминот кон пазарна економија.

Во **деветтиот дел** е обработена темата на Преминот кон пазарна економија. Понатаму точките на: Сивата економија во периодот на транзицијата, Преструктурирање на секторите на сопственоста и на претпријатијата, Методите и проблемите на приватизацијата.

Во **десеттиот дел** се обработува темата на Економскиот систем на Кина и земјите во развој. Понатаму се разработува Фази на развојот на Кина во XX век, Трансформација на економскиот систем во сегашниот период значи од 1978 наваму, што може да се научи од реформите во Кина?, Некои макроекономски индикатори за Кина, Трансформацијата на земјите во развој, Општествено –економската трансформација на земјите во развој, Карактеристични промени во општествената структура и државното уредување на земјите во развој, Институционалната структура во дуалната економија, Некои макроекономски индикатори за најмалку развиените економии (LDCs) Least developed countries.

Во **единаесеттиот дел** се обработува темата на: Напори за изградување на современ економски систем во земјите на југот. Понатаму се обработуваат точките : Нови проблеми и дилеми, Зошто државата е неопходна во земјите во развој?, Ефикасноста на демократското одлучување, Новите предизвици во земјите во југот, Улогата на пазарот во земјите во развој, Предизвици во XXI век.

Во **дванаесеттиот дел** се обработува темата на: Компаративна анализа на успешноста на современите економски системи и новиот курс кон глобализацијата на економијата. Понатаму се обработуваат темите на: Ефикасност, Факторската продуктивност, Економска стабилност, Отвореност на економскиот систем, Распределба на доходот, Кузнецова хипотеза, Споредбена анализа на нееднаквост во распределбата (заклучоци !) , Животен стандард и квалитет на живеење, Новиот курс кон глобализацијата на економијата, Научно технолошките основи на глобализацијата, Транснационалните компании како носители на глобализацијата, Вработеноста и глобализацијата, Мали земји со отворени стопанства, Противречности и проблеми во глобализацијата, Доминантна улога на една земја и ривалството меѓу регионите и негативни страни на глобализацијата.

Во **тринаесеттиот дел** се обработува темата на : Теорија на капитализмот. Понатаму се обработуваат темите : Како работат пазарите? , Пазарна рамнотежа, Пазарна рамнотежа во конкурентска економија, Ефикасност на пазарната алокација, Пазари и институции, Државна Интервенција, Монополска моќ, Надворешни ефекти и колективна акција, Проблемите на јавниот избор, Дистрибуцијата на доходот, макроекономска нестабилност, Растот и државната политика, Хипотези за перформансот на капиталистичките економии, каков вид на ефикасност постои во капиталистичкиот систем?, кои се главните точки од размислувањето на монетаристите и рационалната школа?, Кои се главните точки на Кејнзијанската теорија ?, Зошто се важни институциите за пазарите ?

Во **четринаесеттиот дел** се обработува темата на: Теорија на пазарен социјализам. Понатаму се обработуваат темите на: Пазарен социјализам: Теоретски основи, Моделот на Ланге, Критиката на моделот на Ланге, Пазарниот социјализам: Кооперативна рамка, Критиката на кооперативниот модел, Предности на кооперативниот модел, Партиципативната економија во XXI век, Демократски социјализам, Перформансите на демократскиот социјализам, Распределба на приходите, Економски раст, Ефикасност, Стабилност.

ЗАКЛУЧОК

Од досега наведеното, Комисијата во горенаведениот состав констатира дека ракописот, „Современи економски системи и глобализација (избрани теми) - скрипта“, поднесен од авторите доц.д-р Душко Јошески и вон.проф. д-р Марија Магдинчева-Шопова е наменет за студентите запишани на прв циклус на студии на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, и Бизнис логистика на која се слуша Современи економски системи и глобализација како задолжителен и избран предмет во II и VII семестар.Скриптата е конципирана по однапред утврдени наставен план и програма.

Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика да го прифати како позитивен извештајот за ракописот „Современи економски системи и глобализација (избрани теми) - скрипта“ од авторите доц.д-р Душко Јошески и вон.проф. д-р Марија Магдинчева-Шопова и да овозможи тој да се користи во наставата по предметот Современи економски системи и глобализација.

Рецензенти:

**Д-р Мирослав Гвероски,редовен професор
Економски факултет– Прилеп,
Универзитет „Св. Климент Охридски“ – Битола,с.р.**

**Д-р Мичо Апостолов, вонреден професор,
Факултет за туризам и бизнис логистика,
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, с.р**